

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till brandalarmanläggning i nationalmuseet; given Stockholms slott den 2 februari 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Bagge anför här efter följande:

I skrivelse den 11 januari 1940 har *överintendenten och chefen för nationalmuseum* hemställt om anslag till anordnande av automatisk brandalarmanläggning i museibygnaden.

Av skrivelsen inhämtas följande:

Museet vore för närvarande helt i avsaknad av brandalarmanläggning, något som givetvis redan i fredstid vore betänkligt med hänsyn till de stora värden, som representerades såväl av själva museibygnaden som av de i museet förvarade konstskatterna. I krigstid accentuerades ytterligare behovet av ett effektivt alarmsystem. Erfarenheterna från de bombanfall, som företagits i Polen och Finland, visade, att ett hittills praktiserat husbrandskydd, baserat på brandpatruller förlagda till husens vindar eller i utkikstorn på tak, numera helt eller delvis måst övergivas, varigenom

lokalisering av eldsvådor, förorsakade av brandbomber, väsentligt försvårats. Under sådana förhållanden torde ett automatiskt brandalarmsystem vara det enda effektiva medlet för dylik lokalisering och sålunda öka möjligheterna för i skyddsrum förlagda brandpatruller att snabbt förflytta sig till vederbörande brandplats inom byggnaden.

Enligt ett den 7 oktober 1939 avgivet anbud å inrättandet av en automatisk brandalarmanläggning i museet skulle kostnaderna för en dylik anläggning, utförd till skydd för hela byggnaden, uppgå till 31,200 kronor (*alternativ I*). Därest anläggningen utfördes allenast till skydd för vindarna men med en centralapparat, som tilläte utökning av anläggningen, så att den skyddade hela byggnaden, uppginge kostnaden till 13,425 kronor (*alternativ II*), och för det fall, att anläggningen begränsades till skydd endast av vindarna, till 9,700 kronor (*alternativ III*).

Anbudet hade underställts brandchefen i Stockholm för yttrande, vilken hänvisat till en av brandingenjören H. Ekman i ärendet avgiven promemoria. Enligt promemorian tillråddes bestämt införande av automatisk brandalarmanläggning i sådan storlek och omfattning, att den praktiskt taget skyddade hela byggnaden. Detta innebure alltså ett tillstyrkande av alternativ I.

I likhet med de i ärendet hörda brandmyndigheterna ansåge museichefen övervägande skäl tala för att brandalarmanläggningen utfördes enligt alternativ I.

Enligt handlingarna i ärendet skulle det ifrågasatta alarmsystemet så anordnas, att av eld alstrad värme påverkade värmekänsliga kontakter, termokontakter, som genom ledningar vore förbundna med en centralapparat. När en termokontakt påverkades av temperaturstegringen, erhöles en alarmsignal i centralapparaten. Vore anläggningen ansluten till det kommunala brandtelegrafnätet, vidarebefordrades signalen automatiskt till brandstationen. Termokontakterna skulle placeras inom samtliga lokaler, som skulle skyddas, och gruppvis anslutas till centralapparaten. På denna skulle finnas signallampor för varje grupp, och brandplatsen skulle därför snabbt kunna lokaliseras med ledning av den vid apparaten monterade orienteringsplanen. Anläggningen vore avsedd att anslutas till stadens brandtelegrafnät.

Byggnadsstyrelsen har i yttrande den 22 januari 1939 tillstyrkt förutnämnda alternativ I. Med hänsyn till att anbudssumman icke innefattade kostnader för efterlagningar, kontroll eller oförutsedda utgifter, borde enligt styrelsen kostnadssumman höjas till 35,000 kronor.

Intendenten T. Althin har i egenskap av *inom ecklesiastikdepartementet tillkallad sakkunnig* för utredning rörande vissa museisamlingars i Stockholm skyddande i händelse av krig m. m. utan tvekan funnit ett genomförande av brandalarmanläggningen enligt alternativ I vara att föredraga framför övriga alternativ, särskilt med tanke på anläggningens dubbla uppgift att *dels* tjänstgöra som brandalarm, *dels* möjliggöra en signalering vid bombträff.

Under hand har inhämtats, att automatiska brandalarmanläggningar finnas anordnade i ett flertal statliga byggnader, bland annat i generalstabens arkiv och i lantmåteristyrelsen.

I likhet med byggnadsstyrelsen och förutnämnde sakkunnige tillstyrker jag, att nationalmuseibygnaden förses med en automatisk brandalarmanläggning och att denna anläggning redan från början anordnas så, att den skyddar hela byggnaden. Jag förordar alltså alternativ I. Den av byggnadsstyrelsen angivna kostnadssumman bör, såsom av handlingarna i ärendet framgår, med hänsyn till de inträdda prisstegringarna höjas till 45,000 kronor, vilket belopp torde kunna täcka jämväl de till omkring 650 kronor uppgående kostnaderna för anläggningens anslutning till stadens brandtelegrafnät.

Då anläggningen är av brådskande art, synes anslag för ändamålet, lämpligen betecknat såsom reservationsanslag, böra anvisas redan för innevarande budgetår och uppföras under åttonde huvudtiteln å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nationalmuseet: Anordnande av brandalarmanläggning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 under åttonde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 45,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lennart Häggqvist.
